

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

ULAGANJA U RAZVOJ PODUZETNIČKIH ZONA
PUTEM NADLEŽNIH TIJELA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
ULAGANJA U RAZVOJ PODUZETNIČKIH ZONA	3
- Ulaganja sredstava Državnog proračuna putem Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te Ministarstva poduzetništva i obrta	6
- Ulaganja sredstava Državnog proračuna putem Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva te Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije	12
- Dodjela nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske	16
- Informacijski sustav o poduzetničkim zonama	20
OCJENA UČINKOVITOSTI ULAGANJA U RAZVOJ PODUZETNIČKIH ZONA	22
OČITOVANJE SUBJEKATA REVIZIJE	24

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/14-01/4
URBROJ: 613-02-11-14-10

Zagreb, 22. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI ULAGANJA U RAZVOJ PODUZETNIČKIH ZONA
PUTEM NADLEŽNIH TIJELA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti ulaganja u razvoj poduzetničkih zona putem nadležnih tijela Republike Hrvatske. Revizija je obavljena u Ministarstvu poduzetništva i obrta, Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 13. siječnja do 22. listopada 2014.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je provedba aktivnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva poduzetništva i obrta, Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Državnog uredu za upravljanje državnom imovinom, vezanih uz ulaganja u razvoj poduzetničkih zona.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti opravdanost ulaganja u razvoj poduzetničkih zona
- ocijeniti provedbu mjera za poticanje poduzetničkih odnosno gospodarskih aktivnosti
- ocijeniti način i postupak darovanja nekretnina potrebnih za razvoj poduzetničkih zona
- ocijeniti uspostavu informacijskog sustava poduzetničkih zona.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja programa Vlade Republike Hrvatske za poticanje malog gospodarstva (Program razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. i Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.-2012.), odnosno od 2004. do konca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti ulaganja u razvoj poduzetničkih zona na području Republike Hrvatske analizirana je zakonska regulativa, programi Vlade Republike Hrvatske za poticanje malog gospodarstva, podaci Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva poduzetništva i obrta, Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju ulaganja u razvoj poduzetničkih zona, interni akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- provjerena je dokumentacija (odluke, planovi, ugovori, računi i drugo) vezana uz ulaganja u poduzetničke zone
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti ulaganja u razvoj poduzetničkih zona, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Jesu li nadležna tijela Republike Hrvatske financirala izgradnju poduzetničkih zona u skladu s programima Vlade Republike Hrvatske?
- Jesu li nadležna tijela Republike Hrvatske provodila odgovarajući nadzor trošenja doznačenih sredstava?
- Jesu li jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zemljište dobiveno od Republike Hrvatske koristile za razvoj poduzetničkih zona?
- Je li uspostavljen jedinstveni informacijski sustav o poduzetničkim zonama?

ULAGANJA U RAZVOJ PODUZETNIČKIH ZONA

Projekti izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave provode se radi ujednačenog regionalnog razvoja čitavog područja Republike Hrvatske. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave počinje izgradnja poduzetničkih zona od sredine 1990. Putem nadležnih ministarstava provođeni su programi Vlade Republike Hrvatske za poticanje malog gospodarstva: Program razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. i Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.-2012. U srpnju 2013. je donesen Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture (Narodne novine 93/13, 114/13 i 41/14).

U Programu razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. su postavljeni opći ciljevi: razvoj poduzetničkih zona u blizini svakog većeg naselja, namjena poduzetničke zone treba biti proizvodnja, proizvodna poduzetnička zona treba osigurati osnivanje i gradnju proizvodnog objekta u najkraćem roku, sastavni dio poduzetničke zone je centar za edukaciju i pružanje savjeta poduzetniku o financiranju, proizvodnji i načinu poslovanja te ravnomjerno osnivanje poduzetničkih zona kako bi se izjednačile razlike u standardu između pojedinih županija. Prema navedenom Programu, poduzetnička zona treba postati početak razvoja malog i srednjeg poduzetništva u blizini svakog većeg naselja. Stoga treba planirati prosječno 20 poduzetničkih proizvodnih zona po županiji, odnosno povećati broj proizvodnih poduzetničkih zona s pet do šest po županiji na pet do 35. Također, treba povećati broj proizvodnih subjekata u poduzetničkim zonama s 20,0 % na 80,0 %, izraditi program dovršenja postojećih i otvaranja novih poduzetničkih zona u svakoj županiji, ujednačiti standard sadržaja u poduzetničkim zonama, utvrditi uvjete davanja na korištenje ili otkupa zemljišta s izgrađenom infrastrukturom po povlaštenim cijenama, organizirati izdavanje dokumenata za otvaranje poduzetničkog objekta na jednom mjestu ("one stop shop"), utvrditi način financiranja izgradnje poduzetničkih zona, utvrditi način kreditiranja poduzetnika u zonama, utvrditi oblike poticaja za pokretanje proizvodnje u poduzetničkim zonama te postaviti principe rada poduzetničkog centra kao savjetodavnog i edukativnog tijela u svakoj poduzetničkoj zoni.

Nadalje, treba povećati broj malih i mikro poduzeća s 2,2 % na 5,0 % godišnje (broj zaposlenih u malom i srednjem poduzetništvu povećati s 250 000 na 400 000, odnosno s 3 000 na 10 000 novozaposlenih godišnje u novim poduzetničkim zonama te povećati poticaje za otvaranje novih poduzetničkih zona s 84.000.000,00 kn na 300.000.000,00 kn godišnje). Programom su utvrđeni zadaci i rokovi u kojima ih treba ostvariti. Svaka županija treba utvrditi broj i lokaciju potrebnih poduzetničkih zona i uvrstiti ih među prioritetne programe razvoja županije donošenjem plana razvoja poduzetničkih zona.

Također, utvrđeni su rokovi za rješavanje pitanja zemljišta za nove i postojeće poduzetničke zone. Zahtjeve za dodjelu nekretnina trebalo je rješavati Povjerenstvo za upravljanje državnom imovinom u roku 30 dana od primitka zahtjeva. Vlada je osnovala Povjerenstvo za provođenje i praćenje Programa koje su činili potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske za gospodarsku koordinaciju, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, ministar financija, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, ministar zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, ministar mora, turizma, prometa i razvitka, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, predsjednik Hrvatskog fonda za privatizaciju, ravnatelj Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, predsjednik uprave Hrvatske banke za obnovu i razvitak, predsjednik Hrvatske gospodarske komore te državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu.

Prema Programu poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.-2012., nositelji projekata izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave su Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom, Ministarstvo regionalnoga razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Agencija za poticanje izvoza i ulaganja, Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, Fond za razvoj i zapošljavanje te Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske. Za nositelja provođenja mjera sufinanciranja izrade projektne dokumentacije te izgradnje prometne i komunalne infrastrukture do poduzetničkih zona i u poduzetničkim zonama u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na otocima i u priobalju, utvrđeno je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Navedenim Programom je također utvrđeno da Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva treba izraditi godišnje operativne planove s razrađenim provedbenim aktivnostima, kriterijima za dodjelu potpora, zadaćama svih nositelja provedbe, rokovima izvršenja i planiranim iznosima iz proračuna. Nadalje, utvrđeno je da, u gospodarski opravdanim i održivim slučajevima, tijela zadužena za provedbu mjera trebaju razmotriti uvođenje selektivnog vrednovanja, dodjele dodatnih bodova ili drugih mehanizama poticaja projekata, odnosno aktivnosti koje će se provoditi na područjima o kojima država dodatno skrbi (područja posebne državne skrbi, brdsko-planinska područja, otoci).

Odredbama Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture su uređena pitanja određenja poduzetničke infrastrukture, vrste i kategorizacija poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija, ustrojavanje jedinstvenog registra poduzetničke infrastrukture te sustavi potpora za unapređenje poslovnih aktivnosti poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija. Poduzetničke zone, kao dio ukupne poduzetničke infrastrukture, definirane su kao infrastrukturno opremljena područja utvrđena prostornim planovima, namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti.

Osnovna karakteristika poduzetničkih zona je omogućiti poduzetnicima zajedničko korištenje infrastrukturno opremljenog i organiziranog prostora te im se poslovanjem unutar poduzetničke zone omogućuje racionalizacija poslovanja i korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone zajedno s drugim korisnicima poduzetničke zone.

Poduzetničke zone kao dio poduzetničke infrastrukture trebaju biti opremljene energetskom infrastrukturom (struja, javna rasvjeta, plin, plinska podstanica, priključci na javnu mrežu i/ili izgrađena trafostanica i drugi energetski priključci), komunalnom infrastrukturom (opskrba vodom, vodovodne i oborinske instalacije, kanalizacija i odvodnja - fekalna, oborinskatehnološka, priključci na javnu mrežu), prometnom infrastrukturom (pristupne ceste, ceste unutar poduzetničke zone, odnosno poduzetničke potporne institucije, parkirališta, utovarne rampe i drugo) i komunikacijskom infrastrukturom (telefonska i internetska, radio, TV mreža).

Osnivači i upravitelji poduzetničke infrastrukture su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te druge pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje su registrirane za djelatnosti unapređenja razvoja poduzetničke infrastrukture.

Ukupna površina poduzetničke zone se definira prostornim planom i odlukom o osnivanju, a uključuje zemljišne parcele namijenjene poduzetnicima i ukupnu površinu prometne i druge infrastrukture, namijenjene za obavljanje poduzetničkih aktivnosti unutar poduzetničke zone. Raspoloživa površina poduzetničke zone uključuje one zemljišne parcele koje su namijenjene poduzetnicima za obavljanje poduzetničkih aktivnosti unutar poduzetničke zone. Prema veličini, poduzetničke zone se dijele na mikro zone (do 10 ha), male zone (od 10 do 50 ha), srednje zone (od 50 do 100 ha) i velike zone (veće od 100 ha).

Jedinstveni registar poduzetničke infrastrukture vodi Ministarstvo poduzetništva i obrta. Navedeni registar je integrirana elektronička baza podataka subjekata poduzetničke infrastrukture, koju čine registar poduzetničkih zona i registar poduzetničkih potpornih institucija. U registru se evidentiraju i sistematiziraju subjekti poduzetničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj koji su korisnici potpora, poticajnih mjera, darovnica ili povlastica koje je odobrilo Ministarstvo poduzetništva i obrta i druga tijela državne uprave. Registar sadrži opće podatke o subjektima poduzetničke infrastrukture, poduzetničkim zonama i poduzetničkim potpornim institucijama. Propisane podatke subjekti su obvezni dostavljati u Jedinstveni registar poduzetničke infrastrukture do konca travnja tekuće godine za proteklu godinu, odnosno najkasnije u roku mjesec dana od nastale promjene u poduzetničkoj infrastrukturi. Standardizirani obrazac prijave u jedinstveni registar poduzetničke infrastrukture i obrazac za dostavu podataka propisani su Napatkom za izradu i način korištenja jedinstvenog registra poduzetničke infrastrukture (Narodne novine 123/13).

Sustav potpora za poduzetničke zone čine infrastrukturne potpore (izgradnja energetske, komunalne, prometne i komunikacijske infrastrukture u poduzetničkoj zoni), potpore za jačanje konkurentnosti (izlazak na nova međunarodna tržišta, privlačenje potencijalnih investitora - korisnika poduzetničke zone) i potpore za jačanje poduzetničkih kompetencija (edukacija i unapređenje poduzetničkih vještina).

Ciljevi potpora su unapređenje energetske, komunalne, prometne i komunikacijske infrastrukture unutar poduzetničkih zona, privlačenje investicija i stvaranje mogućnosti za otvaranje novih radnih mjesta, uređenje i opremanje prostora za poduzetničku djelatnost temeljenu na primjeni inovacija i visokih tehnologija, razvoj poduzetničkih potpornih institucija (poduzetnički centri, razvojne agencije, poduzetnički inkubatori, tehnološki parkovi) i podizanje razine poduzetničkih znanja i vještina. Visina i način dodjele potpora se propisuje godišnjim programima poticanja poduzetništva i obrta, odnosno regionalnog razvoja koje donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt, odnosno regionalni razvoj i fondove Europske unije.

Aktivnosti vezane uz ulaganja u poduzetničke zone je preuzelo Ministarstvo poduzetništva i obrta od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, a Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije od Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva te Fonda za regionalni razvoj. Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom provodi aktivnosti vezane uz dodjelu nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske.

- Ulaganja sredstava Državnog proračuna putem Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te Ministarstva poduzetništva i obrta

Prema Programu razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. i Programu poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.-2012., jedan od nositelja projekata izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave bilo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija (Narodne novine 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08, 27/08 i 77/09) iz prosinca 2003., bilo je određeno da Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, između ostalog, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na osnivanje i poslovanje slobodnih i poduzetničkih zona. Stupanjem na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13), Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je prestalo s radom 21. prosinca 2011., a njegove poslove su preuzeli Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava te Državni ured za trgovinsku politiku. Zakonom je određeno da Ministarstvo poduzetništva i obrta, između ostalog, potiče osnivanje i poslovanje slobodnih i poduzetničkih zona u području malog i srednjeg poduzetništva.

U svrhu provedbe navedenih Programa, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je za razdoblje 2004.-2011. izrađivalo godišnje Projekte izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave kojim su predviđena ulaganja u razvoj poduzetničkih zona u jedinicama lokalne odnosno područne samouprave kroz osnivanje novih i razvoj postojećih. Cilj Projekta je dugoročno rješavanje potrebe poduzetnika za poslovnim prostorom, vodeći računa o jednakomjernom razvoju Republike Hrvatske.

Spomenuto Ministarstvo je temeljem izrađenog Projekta, upućivalo javni poziv jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na podnošenje zahtjeva za dodjelom bespovratnih sredstava. Korisnici Projekta su bile jedinice lokalne i područne samouprave koje su zahtjeve i prateću dokumentaciju dostavljale županijama.

Županije su Ministarstvu dostavljale preglede rangiranih poduzetničkih zona prema prioritetima, uz obveznu obradu podataka o zonama (koliko je zona planirano, napravljeno, preostaje za napraviti, uložena sredstva po izvorima i namjenama i drugo).

Tijekom razvoja Projekata dolazilo je do promjena dokumentacije koju je trebalo dostaviti Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva (primjerice obrasca zahtjeva za uključivanje u Projekt, odluke predstavničkog tijela o osnivanju poduzetničke zone (za novoformirane zone), prostornog plana jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave odnosno je li isti u postupku donošenja i je li usklađen s prostornim planom višeg reda (županijskim prostornim planom). Nadalje, uz zahtjev je trebalo priložiti dokaze jesu li imovinsko-pravni odnosi unutar poduzetničke zone riješeni, odnosno bilo je potrebno izraditi elaborat o stanju imovinsko-pravnih odnosa i načinu njihovog rješavanja.

Nadalje, trebalo je dostaviti podatke o poduzetničkom potencijalu za poduzetničku zonu, projektnu dokumentaciju (za glavni odnosno izvedbeni projekt), ishođene građevinske dozvole te potpisanu nepopunjenu mjenicu odnosno zadužnice naslovljene na Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Projektom je predviđeno sufinanciranje izgradnje poduzetničkih zona putem izrade projektne dokumentacije, izgradnje infrastrukture, privođenja svrsi poslovnih objekata koji se nalaze u poduzetničkoj zoni (ili uklanjanje istih) te promidžbe u svrhu privlačenja potencijalnih investitora (do 5,0 % ukupno odobrenih sredstava potpore). Prednost u sufinanciranju trebale su imati poduzetničke zone u višoj fazi gotovosti, zone koje su imale iskazan poduzetnički interes i osiguravale veću zaposlenost u proizvodno-prerađivačkim gospodarskim aktivnostima, tehnološkim, razvojno-inovacijskim centrima, strateškim aktivnostima poslovne podrške (logističko-distributivnim centrima), zone koje razvijaju djelatnosti zasnovanu na uvođenju visokih tehnologija i izvozu, zone koje putem investicija stvaraju nove dodane vrijednosti za državu, područja od posebnog državnog interesa, brdsko-planinska područja i otoci te jedinice lokalne samouprave koje ulažu više vlastitih sredstava u izgradnju poduzetničkih zona.

Jedinice lokalne i područne samouprave bile su dužne osigurati proračunska sredstva po fazama projekta za izgradnju ili dovršenje poduzetničkih zona u minimalnom iznosu 30,0 %, a za područja posebne državne skrbi i otoke u minimalnom iznosu 15,0 % ukupne fazne investicije. Prema Projektu računi i ovjerene situacije od strane ovlaštenog nadzornog inženjera, služe kao dokaz o izvršenim radovima u poduzetničkoj zoni.

Zaprimljene zahtjeve je obrađivalo Povjerenstvo za provedbu Projekta izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave koje je imenovao ministar Ministarstva za svaku godinu. Sastojalo se od pet do sedam članova od koji su dva imenovana iz Ministarstva, a drugi su imenovani iz Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske udruge poslodavaca, Agencije za promicanje izvoza i ulaganja, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva te Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Tijekom 2012. i 2013., predsjednik i članovi Povjerenstva imenovani su iz Ministarstva, trgovačkog društva Hama invest, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU te Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Poslovnikom o radu, koji je donosio ministar Ministarstva bila su utvrđena prava i dužnosti Povjerenstva, sazivanje sjednica, poziv, dnevni red, tijek sjednice, zapisnici i zaključci te sredstva za rad Povjerenstva. O radu sjednica Povjerenstva vođeni su zapisnici. Na temelju prijedloga Povjerenstva ministar je donosio pojedinačne Odluke o visini potpore za svaku poduzetničku zonu.

Prema podacima Ministarstva, za Program razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. i Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.-2012. pristigla su 1 843 zahtjeva kojima su tražena sredstava u iznosu 3.737.425.279,00 kn.

Odobreno je 1 007 zahtjeva za ulaganja u 348 poduzetničkih zona (na području 101 grada, 173 općine i dvije županije) u iznosu 701.886.766,00 kn, odnosno 18,8 % traženih sredstava.

Ulaganja su se kretala u rasponu od 30.000,00 kn (poduzetnička zona Vojarna II - općina Josipdol) do 14.377.571,00 kn (poduzetnička zona Logorište u Karlovačkoj županiji). Prosječno ulaganje po poduzetničkoj zoni je iznosilo 2.016.916,00 kn.

U tablici broj 1 se daju podaci o ulaganjima u poduzetničke zone prema visini ulaganja.

Tablica broj 1

Podaci o ulaganjima u poduzetničke zone prema visini ulaganja

Redni broj	Veličina razreda	Broj zona	Udjel u %	Uložena sredstva (u kn bez Ip)				
				Ukupno	Udjel u %	Najmanje	Najviše	Prosječno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	0-200.000	61	17,5	8.786.865	1,3	30.000	200.000	144.047
2.	200.001-600.000	77	22,1	32.924.544	4,7	220.000	600.000	427.591
3.	600.001-1.200.000	48	13,8	44.650.460	6,4	650.000	1.200.000	930.218
4.	1.200.001-2.000.000	50	14,4	80.034.654	11,4	1.215.000	2.000.000	1.600.693
5.	2.000.001-3.000.000	32	9,2	82.459.427	11,7	2.050.000	3.000.000	2.576.857
6.	3.000.001-5.000.000	45	12,9	173.381.573	24,7	3.100.000	5.000.000	3.852.924
7.	5.000.001-7.000.000	18	5,2	103.842.957	14,8	5.050.000	6.900.000	5.769.053
8.	7.000.001-10.000.000	7	2,0	57.048.096	8,1	7.100.000	9.050.000	8.149.728
9.	10.000.001-14.377.571	10	2,9	118.758.190	16,9	10.009.120	14.377.571	11.875.819
Ukupno		348	100,0	701.886.766	100,0	30.000	14.377.571	2.016.916

Iz priložene tablice je vidljivo da su u 61 poduzetničku zonu ili 17,5 % zona, uložena sredstva u iznosu 8.786.865,00 kn ili 1,3 % ukupnih ulaganja od 30.000,00 kn i do 200.000,00 kn). Prosječno ulaganje je iznosilo 144.047,00 kn. U sljedećem razredu (ulaganja između od 200.001,00 kn do 600.000,00 kn) nalazi se 77 poduzetničkih zona ili 22,1 % ukupnog broja zona u koje je uloženo 32.924.544,00 kn ili 4,7 % ukupnih ulaganja. Prosječno ulaganje je iznosilo 427.591,00 kn.

Dakle, u 138 poduzetničkih zona koje čine 39,7 % ukupnih poduzetničkih zona Ministarstvo je uložilo 41.711.409,00 kn ili 5,9 % ukupnih ulaganja odnosno prosječno 302.257,00 kn.

Vrijednosno značajnija ulaganja ostvarena su u deset poduzetničkih zona ili 2,9% ukupnih poduzetničkih zona u iznosu 118.758.190,00 kn ili 16,9 % ukupnih ulaganja (ulaganja između 10.009.120,00 kn i 14.377.571,00 kn). Prosječno ulaganje je iznosilo 11.875.819,00 kn. Odnose se na ulaganja u poduzetničku zonu Grada Našice, Grada Pleternice, zonu poslovnih namjena Smiljansko Polje (Gospić), industrijsku zonu Beli Manastir, poduzetničku zonu III Grada Virovitica, industrijski park Nova Gradiška (zona male privrede Nova Gradiška), poduzetničku zonu Grabi Općina Poličnik, poduzetničku zonu Vukovara, poduzetničku zonu Stankovci, poduzetničku zonu Podi (Šibenik) te Poduzetničku zonu Logorište u Karlovačkoj županiji.

U tablici broj 2 se daju podaci o ulaganjima u poduzetničke zone po županijama od 2004. do 2013.

Tablica broj 2

Podaci o ulaganjima u poduzetničke zone po županijama od 2004. do 2013.

u kn

Redni broj	Županija	Broj j.l.s.*	Broj zona	% zona	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16(6-15)
1.	Zagrebačka	15	21	6,0	1.200.000	2.400.000	4.850.000	6.980.000	4.430.000	4.600.000	7.480.000	3.520.000	9.436.250	822.653	45.718.903
2.	Krapinsko-zagorska	13	14	4,0	1.950.000	2.700.000	5.350.000	7.434.000	6.538.000	500.000	1.850.000	1.100.000	2.184.953	1.867.603	31.474.555
3.	Sisačko-moslavačka	10	14	4,0	1.450.000	3.240.000	2.900.000	2.050.000	3.400.000	400.000	1.080.000	2.350.000	570.294	745.377	18.185.671
4.	Karlovačka	14	15	4,4	2.020.000	6.000.000	6.400.000	6.600.000	5.000.000	550.000	1.030.000	1.730.000	1.737.000	527.571	31.594.571
5.	Varaždinska	19	22	6,3	4.225.102	5.470.000	8.200.000	5.700.000	5.680.000	6.400.000	6.131.831	3.710.000	4.325.190	0	49.842.123
6.	Koprivničko-križevačka	9	11	3,2	2.450.000	2.700.000	2.750.000	3.070.000	6.590.000	5.620.000	6.450.000	250.000	0	0	29.880.000
7.	Bjelovarsko-bilogorska	12	15	4,3	4.200.000	4.300.000	3.800.000	4.800.000	10.987.000	8.500.000	2.370.000	4.000.000	0	0	42.957.000
8.	Primorsko-goranska	20	26	7,5	1.700.000	2.500.000	3.124.000	2.660.000	2.370.000	2.850.000	4.750.000	1.980.000	1.345.000	915.182	24.194.182
9.	Ličko-senjska	8	12	3,4	2.900.000	4.200.000	4.800.000	6.000.000	4.600.000	900.000	2.950.000	2.745.000	0	0	29.095.000
10.	Virovitičko-podravska	6	15	4,4	2.600.000	3.550.000	5.850.000	2.872.000	4.395.000	2.500.000	4.370.000	1.730.000	1.272.960	0	29.139.960
11.	Požeško-slavonska	7	8	2,3	2.800.000	1.400.000	1.400.000	3.421.000	4.000.000	2.500.000	2.830.000	2.700.000	2.478.000	0	23.529.000
12.	Brodsko-posavska	19	21	6,0	1.600.000	3.500.000	4.800.000	5.118.000	6.320.000	4.100.000	4.100.000	4.000.000	0	1.377.539	34.915.539
13.	Zadarska	15	20	5,7	1.400.000	5.690.000	8.000.000	7.900.000	6.400.000	8.200.000	4.971.000	2.000.000	3.374.158	1.032.888	48.968.045
14.	Osječko-baranjska	26	32	9,2	3.900.000	11.450.000	7.800.000	7.750.000	11.800.000	3.250.000	6.709.000	3.050.000	2.776.196	0	58.485.196
15.	Šibensko-kninska	7	10	2,9	4.060.000	4.459.000	3.100.000	4.500.000	3.100.000	1.050.000	555.656	2.070.000	4.000.000	0	26.894.656
16.	Vukovarsko-srijemska	12	13	3,7	1.250.000	6.300.000	4.200.000	7.900.000	6.500.000	2.050.000	2.600.000	680.000	0	759.947	32.239.947
17.	Splitsko-dalmatinska	16	18	5,2	4.800.000	7.450.000	5.150.000	5.250.000	6.750.000	8.500.000	6.880.000	5.830.000	3.800.000	956.531	55.366.531
18.	Istarska	18	21	6,0	3.350.000	4.600.000	3.400.000	1.960.000	6.700.000	1.250.000	5.600.000	3.785.000	4.000.000	961.957	35.606.957
19.	Dubrovačko-neretvanska	10	10	2,9	3.700.000	4.140.000	1.126.000	1.750.000	1.500.000	200.000	2.890.000	1.070.000	0	0	16.376.000
20.	Međimurska	20	30	8,6	3.400.000	4.803.165	5.484.763	4.495.000	6.150.000	4.290.000	5.400.000	2.700.000	700.000	0	37.422.928
Ukupno		276	348	100,0	54.955.102	90.852.165	92.484.763	98.210.000	113.210.000	68.210.000	80.997.487	51.000.000	42.000.000	9.967.249	701.886.766

*broj j.l.s. = broj jedinica lokalne samouprave

Vrijednosno značajnija ulaganja su ostvarena u poduzetničke zone Osječko-baranjske županije u iznosu 58.485.196,00 kn ili 8,3 %, Splitsko-dalmatinske u iznosu 55.366.531,00 kn ili 7,9 %, Varaždinske u iznosu 49.842.123,00 kn ili 7,1 % te Zadarske županije u iznosu 48.968.045,00 kn ili 7,0% ukupnih ulaganja. U Osječko-baranjskoj županiji, u 32 poduzetničke zone uložena su sredstva u iznosu 58.485.196,00 kn od čega su značajnija sredstva uložena u poduzetničke zone u Belom Manastiru u iznosu 10.900.000,00 kn, Našicama u iznosu 9.050.000,00 kn te Donjem Miholjcu u iznosu 5.450.000,00 kn.

U Splitsko-dalmatinskoj županiji u 18 poduzetničkih zona su uložena sredstva u iznosu 55.366.531,00 kn od čega su značajnija sredstva uložena u poduzetničke zone u Sinju u iznosu 8.606.531,00 kn, Trilju u iznosu 8.600.000,00 kn te Muću u iznosu 5.200.000,00 kn. U Varaždinskoj županiji u 22 poduzetničke zone su uložena sredstva u iznosu 49.842.123,00 kn od čega su značajnija sredstva uložena u poduzetničke zone u Gornjem Knegincu u iznosu 7.800.000,00 kn, Jalžabetu u iznosu 7.768.911,00 kn te Trnovcu Bartolovečkom u iznosu 5.250.000,00 kn. U Zadarskoj županiji u 20 poduzetničkih zona su uložena sredstva u iznosu 48.968.045,00 kn od čega su značajnija sredstva uložena u poduzetničke zone u Stankovcima u iznosu 12.821.000,00 kn, Poličniku u iznosu 11.700.000,00 kn, Benkovcu u iznosu 6.350.000,00 kn te Biogradu na moru u iznosu 6.346.000,00 kn.

Najmanje su uložena sredstva u razvoj poduzetničkih zona Dubrovačko-neretvanske županije u iznosu 16.376.000,00 kn.

Povjerenstvo za malo i srednje poduzetništvo Vlade Republike Hrvatske je sastavilo Izvješće o provedbi Programa razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. u kojem je navedeno da dio jedinica lokalne samouprave nije donio ili je u postupku donošenja prostornih planova, za većinu planiranih poduzetničkih zona nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi, postupak ustupanja nekretnina jedinicama lokalne samouprave je dugotrajan, problem je visoka cijena i rascjepkanost parcela planiranih za poduzetničke zone u privatnom vlasništvu, veliki broj jedinica lokalne samouprave nema izrađene detaljne planove uređenja zona i financijske elaborate o troškovima uređenja, nije ispitan interes poduzetnika za ulaganja u poduzetničke zone te je veliki broj malih jedinica lokalne samouprave nerealno predlagao dvije ili više zona na svom području (umjesto da je više manjih jedinica izgradilo poduzetničku zonu).

Nadalje, Ministarstvo je sastavljalo godišnja Izvješća o provedbi Projekta izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. U izvješću Ministarstva o provedbi Projekta za 2011. navodi se da se Projekt razvijao i poboljšavao te je od korisnika tražena bolja pripremljenost, sadržajnija dokumentacija, jače zalaganje i osposobljenost projektnog tima, rješavanje imovinsko pravnih odnosa na česticama koje se nalaze u obuhvatu poduzetničkih zona i drugo. Tijekom 2008. i 2009. broj pristiglih zahtjeva korisnika je smanjen jer su Projekti bili složeniji i zahtjevniji. Odobravana su sredstva za razvoj poduzetničkih zona jedinica lokalne samouprave koje su imale kvalitetnije pripremljene Projekte.

Kao nedostaci provedbe Projekta, u Izvješću se navode: nedovoljan nadzor nad utroškom i pravdanjem sredstava odobrenih potpora, nedovoljna usklađenost državnih tijela koja se bave poduzetničkim zonama uslijed nepostojanja jedinstvene baze podataka o dodijeljenim zemljištima te nepotpuna izvješća korisnika o opravdanosti dodjele sredstava.

Izvješća Ministarstva nisu sadržavala podatke o kretanju broja malih i mikro poduzeća odnosno je li došlo do povećanja broja zaposlenih u malom i srednjem poduzetništvu u novim poduzetničkim zonama na način određen Programima.

Projektom je određeno da Ministarstvo provodi nadzor namjenskog trošenja doznačenih sredstava i provedbe Projekta. Prema dostavljenim podacima, ovlaštene službenice Ministarstva, tijekom 2013. i 2014. su obavile osam neposrednih nadzora namjenskog korištenja dodijeljenih potpora (Ivanec - projekt Poduzetnička zona 2012., Šibenik - projekt Poduzetnička zona 2012., Biograd na moru - projekt Poduzetnička zona 2012., Donji Miholjac - Projekt Poduzetnička zona 2012., Ivanić grad - projekt Poduzetnička zona 2012., Zabok - projekt Poduzetnička zona 2013., Knin - projekt Poduzetnička zona 2006. te Nin - projekt Poduzetnička zona 2008.). O obavljenim nadzorima su sastavljeni zapisnici u kojima je utvrđeno činjenično stanje te su poduzimane ugovorene mjere.

Prema podacima Ministarstva (srpanj 2014.), 37 poduzetničkih zona kojima su odobrena sredstava u ukupnom iznosu 22.951.000,00 kn, nisu u ugovorenom roku dostavile dokumentaciju o namjenskom trošenju doznačenih sredstava u iznosu 12.545.308,00 kn. Ministarstvo je poduzimalo mjere za povrat sredstava koja nisu pravodobno pravdana te su aktivirana sredstva naplate (zadužnice, mjenice) odnosno o nepravilnosti je obaviješteno nadležno državno odvjetništvo. Na temelju poduzetnih radnji Ministarstva, korisnici sredstava su u Državni proračun vratili sredstva u iznosu 7.170.489,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže financijski poduprijeti one poduzetničke zone, za koje se procjenom utvrdi mogućnost budućeg poslovanja, uzimajući u obzir raspoređenost i broj poduzetničkih zona na području jedinica lokalne samouprave, u županiji i susjednim županijama. Predlaže se poticanje razvoja poduzetničkih zona u vlasništvu dvije ili više manjih jedinica lokalne samouprave s ciljem povećanja zaposlenosti.

Predlaže se usklađivanje aktivnosti svih državnih tijela koja provode aktivnosti ulaganja u poduzetničkim zonama, posebno u dijelu nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava odobrenih za razvoj poduzetničkih zona.

- **Ulaganja sredstava Državnog proračuna putem Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva te Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije**

Prema Programu razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. i Programu poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.- 2012., nositelji projekata izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave su bili, između ostalih, Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske te Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske je osnovan Zakonom o Fondu za regionalni razvoj Republike Hrvatske (Narodne novine 107/01) (dalje u tekstu: Fond), koji je stupio na snagu u siječnju 2002. Djelatnost Fonda je poticanje ujednačenog regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Do 2003. Fond je bio izvanproračunski fond, a od 2003. do studenoga 2010. je samostalni razdjel Državnog proračuna, u okviru kojeg je planirana aktivnost Poticanje regionalnog razvoja infrastrukture i gospodarstva. Odredbama Zakona o prestanku važenja Zakona o Fondu za regionalni razvoj Republike Hrvatske (Narodne novine 124/10) iz studenoga 2010., prava i obveze Fonda je preuzelo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Stupanjem na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, navedeno Ministarstvo je prestalo s radom 21. prosinca 2011., a njegove poslove je preuzelo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Ministarstvo poljoprivrede. Zakonom je određeno da Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, između ostalog, financira regionalni razvoj, razvoj otoka i priobalja te surađuje i koordinira potrebne aktivnosti s jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave u pripremi, organizaciji i provedbi razvojnih programa i projekata.

Uvjeti i način korištenja sredstava Fonda, odnosno realizacije programa i projekata iz financijskog plana Fonda, utvrđeni su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja sredstava Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske iz lipnja 2002. (Narodne novine 65/02, 81/04 41/06) (dalje u tekstu: Pravilnik) i Uvjetima kreditiranja infrastrukturnih i gospodarskih projekata (Narodne novine 101/02, 81/04, 41/06 i 76/08) (dalje u tekstu: Uvjeti kreditiranja). U ožujku 2009. stupio je na snagu novi Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja sredstava Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske (Narodne novine 32/09).

Prema odredbama Pravilnika iz lipnja 2002., sredstva Fonda su namijenjena za financiranje pripreme i izvedbe regionalnih i lokalnih razvojnih infrastrukturnih i gospodarskih programa i projekata, koji su preduvjet društveno-gospodarskog razvoja područja pogođenih posljedicama rata, slabo naseljenih područja, područja posebne državne skrbi, otoka, brdsko-planinskih područja, graničnih i pograničnih područja, područja sa strukturnim problemima, područja koja ostvaruju bruto domaći proizvod niži od 65,0 % prosječnog bruto domaćeg proizvoda u Republici Hrvatskoj i drugih područja u skladu s Programom. Projekti se financiraju u skladu s godišnjim i financijskim planom Fonda, u kojem su utvrđene županijske kvote, odnosno pravo svake županije na sredstva za financiranje projekata. Sredstva se raspoređuju obrnuto proporcionalno u odnosu na udjele jedinica u visini bruto domaćeg proizvoda po stanovniku.

Fond je, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, objavljivao natječaj za odabir projekata koji će se financirati iz sredstava Fonda. Zahtjevi i dokumentacija su podnošeni nadležnoj županiji. Projekti (s pristiglom dokumentacijom) razvrstani po kriteriju važnosti koji je utvrdila županija, dostavljani su Fondu.

Stručne službe Fonda su analizirale projekte i ocijenile tehničku sposobnost provođenja projekta. Uprava Fonda je odabrane projekte predlagala Upravnom odboru, koji je donosio odluke o financiranju. Na temelju odluke Upravnog odbora Fonda, za infrastrukturne projekte koje predlažu područja čija je financijska snaga (proračunska sredstva po stanovniku) manja od 65,0 % prosjeka Republike Hrvatske predviđena je mogućnost bespovratnog financiranja do 50,0 % vrijednosti investicijskog projekta.

Pravilnikom iz ožujka 2009., pobliže su određena područja ruralnog razvoja komunalne i gospodarske infrastrukture. Za projekte gospodarske infrastrukture područja su: poduzetničke zone, poduzetnički inkubatori, razvojne agencije i drugo. Sredstva Fonda dodjeljuju se korisnicima (jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave) u obliku bespovratnih sredstava, kredita i subvencije kamata na kredite kod Hrvatske banke za obnovu i razvitak. Za ulaganja na područjima od posebne državne skrbi, na otocima ili brdsko-planinskim područjima, sredstva su mogla iznositi do 80,0 %, a na ostalim područjima do 50,0 % ulaganja.

U skladu s uvjetima iz programa Fonda, korisnici su mogli ostvariti sredstva, uz pružanje dokaza o sposobnosti organiziranja i provođenja projekta.

Kako bi se osiguralo namjensko trošenje sredstava, Fond je dodijeljena sredstva isplaćivao na račune izvoditelja odnosno dobavljača odabranih na temelju provedenih postupaka nabave prema odredbama Zakona o javnoj nabavi. U pojedinim slučajevima je proveden neposredni nadzor, odnosno uvid u izvedene građevinske radove. Nadalje, po okončanju radova, korisnici sredstava su bili dužni podnijeti izvješće o ukupno izvedenim radovima u okviru projekta.

Fond je u razvoj poduzetničkih zona od 2003. do 2009. uložio ukupno 62.932.595,00 kn. Državnom uredu za reviziju nisu predočeni analitički podaci o ulaganjima u pojedine poduzetničke zone po županijama.

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva odnosno Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je kroz višegodišnje i godišnje programe, ulagalo sredstva u projekte jedinica lokalne samouprave koji su se odnosili i na poduzetničke zone. Cilj programa je bio poboljšanje životnog standarda stanovništva kroz obnovu razine kvalitete društvene i komunalne infrastrukture u područjima ispodprosječnog stupnja razvijenosti i područjima od posebnog državnog interesa (otoci).

U tablici broj 3 se daju podaci o ulaganjima u poduzetničke zone od 2004. do 2013. putem Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva odnosno Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Tablica broj 3

Podaci o ulaganjima u poduzetničke zone od 2004. do 2013.
putem Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
odnosno Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Redni broj	Županija	Broj jedinica lokalne samouprave		Broj poduzetničkih zona	Uložena sredstva (u kn)
		Grad	Općina		
1	2	3	4	5	6
1.	Sisačko-moslavačka	1	2	3	15.682.744,00
2.	Karlovačka	0	2	2	353.753,00
3.	Varaždinska	0	1	1	477.000,00
4.	Bjelovarsko-bilogorska	0	2	2	2.242.344,00
5.	Primorsko-goranska	3	2	5	10.356.706,00
6.	Ličko-senjska	1	1	2	3.245.601,00
7.	Virovitičko-podravska	0	1	1	280.000,00
8.	Brodsko-posavska	0	3	3	2.376.286,00
9.	Zadarska	1	1	2	795.000,00
10.	Osječko-baranjska	1	3	4	9.418.481,00
11.	Šibensko-kninska	1	0	1	4.617.687,00
12.	Vukovarsko-srijemska	0	1	1	72.125,00
13.	Splitsko-dalmatinska	3	4	7	5.116.596,00
14.	Dubrovačko-neretvanska	1	1	2	2.868.257,00
15.	Međimurska	0	1	1	100.000,00
Ukupno		12	25	37	58.002.580,00

Od 2004. do 2013., putem Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva odnosno Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 37 poduzetničkih zona uloženo 58.002.580,00 kn. Prosječno ulaganje po poduzetničkoj zoni iznosilo je 1.567.637,00 kn.

Ulaganja su se kretala u rasponu od 59.753,00 kn za sufinanciranje izrade projekta gospodarske zone općine Krnjak do 5.641.973,00 kn za izgradnju industrijske zone Donji Miholjac.

Vrijednosno najznačajnija sredstva uložena su u okviru Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007.-2013. (IPA IIIC). Ulagano je u izgradnju, opremanje i razvoj poslovne i turističke infrastrukture u deset županija (Brodsko-posavska, Karlovačka, Ličko-senjska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Sisačko-moslavačka, Šibensko-kninska, Virovitičko-podravska, Vukovarsko-srijemska i Zadarska). U okviru navedenog Programa, u poduzetničke zone i poslovnu infrastrukturu u osam županija (Brodsko-posavska, Ličko-senjska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Sisačko-moslavačka, Šibensko-kninska, Virovitičko-podravska i Vukovarsko-srijemska), s osnove dijela koji financira Europska unija, ukupno je uloženo 49.495.673,00 kn. Od navedenog uloženog iznosa na četiri poduzetničke zone u tri županije se odnosi 21.149.514,00 kn. Preostalih 28.346.159,00 kn se odnosi na promicanje razvoja poduzetništva, poticanje poslovne infrastrukture grada te izgradnju poduzetničkih potpornih institucija (poslovni inkubatori županije, regionalni poslovno-potporni centar za promicanje poslovnih aktivnosti te tehnološko inovacijski centar s inkubatorom za razvoj ruralne ekonomije i poduzetništva).

Sredstva su uložena u rasponu od 2.182.427,00 kn za izgradnju regionalnog poslovno potpornog centra za promicanje poslovnih aktivnosti Općine Lovas do 5.808.032,00 kn uloženi u promicanje razvoja poduzetništva Grada Nova Gradiška.

U okviru programa Integralni razvoj lokalne zajednice (EIB II), u tri poduzetničke zone (gospodarska zona Velika Pisanica, poljoprivredno industrijska zona općine Jasenovac te gospodarska zona Cernik i poslovna zona Šumeć) je uloženo 7.931.765,00 kn. Ulaganja su financirana sredstvima zajma Europske investicijske banke i Državnog proračuna u jednakom omjeru 50,0 %. Rok za povlačenje sredstava je istekao koncem prosinca 2012., a provedba će trajati do konca 2014. Projekte su nominirale jedinice lokalne samouprave, a financirani su oni koji su zadovoljili propisane uvjete Europske investicijske banke.

Na temelju Programa održivog razvoja lokalne zajednice su financirani mali projekti radi ujednačenog razvoja, a zbog nedovoljnih financijskih ili organizacijskih kapaciteta lokalne zajednice. Ministarstvo je izradilo godišnje programe s Radnim priručnikom za provedbu programa koji sadrži obrasce i upute, od poziva za iskaz interesa do završnog izvješća o provedbi projekta. Sastavni dio Smjernica za ponuditelje je način bodovanja projekata. Korisnici Programa su bile jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, čiji indeks razvijenosti ne prelazi 100,0 % prosjeka Republike Hrvatske, a koje su prijavljivale projekte s obrascima i dokumentima propisanim Programom. Odabir projekta je obavljalo Povjerenstvo za odabir projekata, sastavljeno od zaposlenika Ministarstva, koje je imenovao ministar. Konačnu odluku o odabiru je donosio ministar.

U okviru drugih godišnjih programa (Regionalni razvojni projekti, Razvoj područja posebne državne skrbi, Poticanje komunalne i društvene infrastrukture na otocima i u priobalju, Razvoj otoka i priobalja te Korištenje dijela poreza na dohodak ustupljenog jedinicama lokalne samouprave na otocima) od 2004. do 2013. je uloženo ukupno 24.793.745,00 kn. Ulaganjima je obuhvaćeno 28 poduzetničkih zona u 17 županija, a kretala su se u rasponu od 59.753,00 kn za sufinanciranje izrade projekta gospodarske zone Krnjak u Karlovačkoj županiji do 3.705.947,00 kn za uređenje poslovne zone Pušća u Omišlju.

- Dodjela nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske

Programima razvoja poduzetničkih zona je određeno rješavanje pitanja zemljišta za nove i proširenje postojećih poduzetničkih zona. Prema programima, odluku o lokacijama novih poduzetničkih zona na nekretninama u vlasništvu gradova ili općina donose zajednički županije, gradovi i općine.

Programom iz 2004. je određeno donošenje plana otkupa zemljišta iz poticajnih sredstava države, županije te grada odnosno općine prema prijedlogu projekta. Planovi otkupa se dostavljaju Povjerenstvu za malo i srednje poduzetništvo Vlade Republike Hrvatske. Također, određeno je da se zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske u najkraćem roku predaje u vlasništvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za otvaranja poduzetničkih zona prema planu izrađenom u županijama. Zahtjeve za dodjelu zemljišta prioritetno je rješavalo Povjerenstvo za upravljanje državnom imovinom, a najkasnije u roku 30 dana po primitku zahtjeva. Kao nositelj dodjele zemljišta je određen Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom te Hrvatski fond za privatizaciju.

Odluku o osnivanju Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske i povjeravanja tom Povjerenstvu poslova upravljanja i raspolaganja imovinom Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Povjerenstvo) je donijela Vlada Republike Hrvatske u veljači 2004. Odlukom su imenovani predsjednik, zamjenik predsjednika, osam članova te tajnik Povjerenstva. Predsjednik Povjerenstva je bio predsjednik Vlade Republike Hrvatske, a zamjenik potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske. Članove Povjerenstva su činili ministri Vlade Republike Hrvatske (ministar financija, ministar obrane, ministrica pravosuđa, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, ministar mora, turizma, prometa i razvitka, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva) te državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu. Tajnik Povjerenstva je bio državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom. Prema izmjenama Odluke u siječnju 2008. Povjerenstvo se sastoji od predsjednika Povjerenstva, zamjenika predsjednika, deset članova te tajnika. Članove Povjerenstva su činili potpredsjednica i ministri Vlade Republike Hrvatske (ministar financija, ministar unutarnjih poslova, ministar/ica pravosuđa, ministar obrane, ministar mora, prometa i infrastrukture, ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, ministar turizma) te državni tajnik Središnjega državnoga ureda za upravu. Tajnik Povjerenstva je bio državni tajnik Središnjega državnoga ureda za upravljanje državnom imovinom.

Prema Odluci, Povjerenstvo odlučuje o upravljanju i raspolaganju imovinom Republike Hrvatske, odnosno stjecanju, otuđenju, davanju u zakup, davanju u najam, davanju na korištenje, odnosno privremenu uporabu, opterećenju založnim pravom, pravom građenja, služnošću ili drugim teretom, određuje namjenu te imovine i ostale vlasničke ovlasti na imovini Republike Hrvatske čija pojedinačna vrijednost raspolaganja ne prelazi 10.000.000,00 kn. Upravne i stručne poslove pripreme i provođenja odluka Povjerenstva je obavljao Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom. Odlukom Vlade Republike Hrvatske iz travnja 2011. je stavljena izvan snage navedena Odluka.

Na temelju donesenih Odluka Povjerenstva su zaključeni ugovori o darovanju s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Tijekom obavljanja revizije, metodom uzorka, obavljen je uvid u pojedine ugovore. Utvrđeno je da su ugovori sadržavali podatke o darovanoj nekretnini (broj katastarske čestice, površina, zemljišno knjižni uložak te katastarsku općinu) te vrijednosti darovane nekretnine utvrđenoj prema procjeni nadležne Porezne uprave Ministarstva financija. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su se obvezale dobivenu nekretninu privesti namjeni u roku tri godine od zaključenja ugovora. U slučaju daljnjeg raspolaganja darovanim nekretninama, u smislu prodaje, ostvarena sredstva je trebalo koristiti za gospodarski razvoj jedinice lokalne samouprave te o tome dokumentirano izvijestiti Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva i Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom. Ukoliko se darovane nekretnine ne privedu namjeni u ugovorenom roku ili se promijeni namjena zemljišta, odnosno sredstva od prodaje ne ulože u gospodarski razvoj jedinice lokalne samouprave, Republika Hrvatska je ovlaštena raskinuti ugovor. Prije zaključivanja ugovora je pribavljeno mišljenje nadležnog državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Državni ured za upravljanje državnom imovinom je dostavio pregled realizacije darovanja nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske za projekt uspostave novih poduzetničkih zona od 2004. do 2012. Odnosi se na darovane nekretnine jedinicama lokalne samouprave prema evidencijama Hrvatskog fonda za privatizaciju, Agencije za upravljanje državnom imovinom te Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom. Pregled sadrži podatke o jedinici lokalne samouprave kojoj je obavljen prijenos nekretnine, nazivu poduzetničke zone, katastarskoj općini, ukupnoj vrijednosti i površini darovane nekretnine iskazane u m² te datumu održane sjednice Povjerenstva. Navedeni pregled javno je dostupan na mrežnoj stranici Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom.

U tablici broj 4 se daju podaci o darovanju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske od 2004. do 2012. po županijama, vrijednosti i površini.

Tablica broj 4

Podaci o darovanju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske
od 2004. do 2012., po županijama, vrijednosti i površini

Redni broj	Županija	Broj zona	Broj darovanih nekretnina	Vrijednost (u kn bez Ip)	Površina (u ha)				
					Ukupno	Udjel u %	Najmanja	Najveća	Prosječna
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Zagrebačka	8	18	56.691.570	179,601	6,0	0,015	87,045	9,978
2.	Sisačko-moslavačka	17	20	251.840.652	499,146	16,8	0,359	121,181	24,957
3.	Karlovačka	6	6	102.346.423	59,565	2,0	0,905	39,414	9,927
4.	Varaždinska	10	13	77.659.334	315,577	10,6	0,190	84,958	24,275
5.	Koprivničko-križevačka	3	6	36.061.943	114,863	3,9	0,950	45,548	19,144
6.	Bjelovarsko-bilogorska	12	15	43.892.819	178,830	6,0	0,314	55,511	11,922
7.	Primorsko-goranska	4	4	160.159.344	39,486	1,3	0,969	24,739	9,871
8.	Ličko-senjska	6	7	18.320.878	40,995	1,4	0,410	14,229	5,856
9.	Virovitičko-podravska	16	20	78.844.862	425,807	14,3	0,049	76,118	21,290
10.	Požeško-slavonska	3	4	10.451.310	26,211	0,9	0,352	14,080	6,553
11.	Brodsko-posavska	11	14	37.069.229	218,675	7,4	0,955	37,506	15,620
12.	Zadarska	3	3	10.474.959	59,442	2,0	0,257	50,498	19,814
13.	Osječko-baranjska	20	24	156.240.078	389,568	13,1	0,326	72,350	16,232
14.	Šibensko-kninska	4	4	15.144.684	27,669	0,9	0,086	19,774	6,917
15.	Vukovarsko-srijemska	10	10	28.535.142	224,955	7,6	1,549	47,791	22,496
16.	Splitsko-dalmatinska	2	3	14.728.530	29,272	1,0	0,052	28,144	9,757
17.	Istarska	9	12	59.258.969	66,814	2,2	0,129	23,907	5,568
18.	Dubrovačko-neretvanska	1	1	41.590.419	17,549	0,6	17,549	17,549	17,549
19.	Međimurska	9	10	7.731.062	58,949	2,0	1,871	13,235	5,895
Ukupno		157	194	1.207.042.207	2.972,973	100,0	0,015	121,181	15,325

Iz priložene tablice je vidljivo da su od 2004. do 2012. darovane 194 nekretnine (za potrebe 157 poduzetničkih zona), ukupne površine 2 972,973 ha čija je procijenjena vrijednost 1.207.042.207,00 kn.

Prema površini nekretnina, značajne površine su darovane u Sisačko-moslavačkoj županiji gdje je darovano 20 nekretnina površine 499,146 ha ili 16,8 %, u Virovitičko-podravskoj 20 nekretnina površine 425,807 ha ili 14,3 % te u Osječko-baranjskoj županiji 24 nekretnine površine 389,568 ha ili 13,1 % ukupno darovanih nekretnina. Manje površine nekretnina su darovane u Dubrovačko-neretvanskoj županiji gdje je za potrebe jedne poduzetničke zone darovana nekretnina površine 17,549 ha (Poslovna zona II - Opuzen) te u Požeško-slavonskoj županiji za potrebe četiri poduzetničke zone darovano 26,211 ha.

Značajna darovanja nekretnina se odnose na Industrijsko-logističku zonu Kutina za čije potrebe je darovano zemljište površine 121,18 ha procijenjene vrijednosti 127.358.500,00 kn, za potrebe poduzetničke zone Mahovo (Općina Martinska Ves) je darovano zemljište 101,89 ha procijenjene vrijednosti 1.528.395,00 kn te zone Križ površine 87,04 ha procijenjene vrijednosti 811.374,35 kn. Manje površine zemljišta su darovane za potrebe Poslovne zone Balun-Vrpovje (Nerežišća) površine 0,05 ha procijenjene vrijednosti 104.000,00 kn, za potrebe Poduzetničke zona III (Virovitica) površina 0,05 ha procijenjene vrijednosti 948,00 kn te za potrebe zone Sveta Helena površine 0,01 ha procijenjene vrijednosti 23.560,00 kn.

U pojedinim slučajevima, postupci darovanja nekretnina su trajali više godina zbog čega se utječe na mogućnost privođenja poduzetničkih zona njihovoj namjeni odnosno otežava privlačenje investitora u poduzetničke zone te dovodi do odustajanja investitora od obavljanja planiranih poduzetničkih aktivnosti u poduzetničkim zonama.

Prema odredbama Uredbe o darovanju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 123/11 i 129/11), odnosno Uredbe o darovanju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 127/13) iz listopada 2013., izgradnja poduzetničkih zona je od važnosti za razvoj hrvatskog gospodarstva. Također, Strategijom upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2017. (Narodne novine 76/13) je utvrđeno da je za privlačenje domaćih i stranih ulagača, koji za ozbiljnija ulaganja traže velike površine opremljene komunalnom infrastrukturom, potrebno okrupnjavati zemljište namijenjeno za poduzetničke zone.

Do konca 2013., pojedine darovane nekretnine jedinice lokalne samouprave, nisu privedle namjenama navedenima u ugovorima, odnosno pojedine nekretnine prodane su u rokovima kraćim od tri godine, što nije u skladu s ugovorima. U tijeku obavljanja revizije zatraženi su podaci o poduzetim radnjama Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom za povrat nekretnina čija namjena nije privedena svrsi odnosno naplati naknade za darovanu nekretninu u visini tržišne vrijednosti u vrijeme raskida ugovora. Do konca rujna 2014. nisu dostavljeni traženi podaci.

Državni ured za reviziju predlaže postupati u skladu s ugovorima o darovanju. Nadalje, predlaže donošenje odluke o dodjeli nekretnina u skladu s Uredbom o darovanju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske te Strategijom upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2017.

Ukupna ulaganja Republike Hrvatske u poduzetničke zone od 2004. do 2013. iznose 2.029.864.148,00 kn. Odnose se na ulaganja iz sredstava Državnog proračuna u iznosu 822.821.941,00 kn (putem Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva poduzetništva i obrta, Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva te Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije) te na darovane nekretnine procijenjene vrijednosti 1.207.042.207,00 kn.

- **Informacijski sustav o poduzetničkim zonama**

Informacijski sustav o poduzetničkim zonama treba sadržavati podatke o rasporedu te opremljenosti i razvoju poduzetničkih zona, odnosno treba predstavljati skup podataka koji će poduzetnicima pružati potrebne informacije za donošenje poslovnih odluka vezanih uz njihova ulaganja.

Do donošenja Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture, podacima o poduzetničkim zonama su raspolagale jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pojedine potporne institucije za razvoj poduzetništva te nadležna Ministarstva odnosno Državni ured za upravljanje državnom imovine. Ukupni podaci na razini Republike Hrvatske, koji bi potaknuli poduzetnike na dodatna ulaganja u razvoj poduzetničkih zona (primjerice lokaciji, površini, broju zaposlenih, broju poduzetnika te drugi podaci vezani uz osnivanje i razvoj poduzetničkih zonama) nisu jedinstveno prikupljeni, obrađivani i javno objavljeni.

Zakonom o unapređenju poduzetničke infrastrukture je propisano ustrojavanje jedinstvenog registra poduzetničke infrastrukture (dalje u tekstu: Registar). Registar predstavlja integriranu elektroničku bazu podataka subjekata poduzetničke infrastrukture koju čine registar poduzetničkih zona i registar poduzetničkih potpornih institucija. U Registru se evidentiraju i sistematiziraju svi subjekti poduzetničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj koji su korisnici potpora, poticajnih mjera, darovnica ili povlastica odobrenih od strane Ministarstva poduzetništva i obrta, kao nadležnog ministarstva za poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucije u Republici Hrvatskoj ili drugih tijela državne uprave nadležnih za dodjelu potpora, poticajnih mjera, darovnica ili povlastica.

Navedenim Zakonom je propisano da se mogu evidentirati i sistematizirati i drugi subjekti poduzetničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj, uključujući one koji su korisnici potpora, poticajnih mjera, darovnica ili povlastica odobrenih od strane drugih tijela nadležnih za odobravanje potpora, poticajnih mjera, darovnica ili povlastica iz Republike Hrvatske, Europske unije ili drugih inozemnih, odnosno međunarodnih tijela koja odobravaju potpore, poticajne mjere, darovnice ili povlastice.

Registar se sastoji od općih podataka o subjektu poduzetničke infrastrukture (osobni identifikacijski broj, matični broj subjekta, godina osnivanja subjekta, osnivač subjekta, kraći i duži naziv subjekta, županija, općina i adresa subjekta, djelatnost, podaci za kontakt) te posebnih podataka o poduzetničkim zonama (veličina površine poduzetničke zone (ha), broj poduzetnika prisutnih u poduzetničkoj zoni, površina zauzetosti poduzetničke zone po pojedinom poduzetniku u poduzetničkoj zoni, djelatnost i broj zaposlenih po poduzetniku prisutnom u poduzetničkoj zoni).

Podatke u Registar su dužni dostavljati svi subjekti poduzetničke infrastrukture koji su korisnici potpora ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt, do kraja travnja tekuće godine za proteklu godinu, odnosno najkasnije u roku mjesec dana od nastale promjene u poduzetničkoj infrastrukturi. Nadalje, u Registar podatke dostavljaju i oni subjekti poduzetničke infrastrukture koji nisu korisnici potpora ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt, ali imaju namjeru koristiti potpore počevši od godine u kojoj dostavljaju podatke.

Prijavom u Registar te ispunjenjem uvjeta propisanih u Zakonu, subjekti poduzetničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj stječu pravo na prijavu za korištenje potpora ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt namijenjenih subjektima poduzetničke infrastrukture.

Na javno dostupnoj mrežnoj stranici Registra (konac rujna 2014.) su objavljeni opći podaci za deset poduzetničkih zona (četiri zone Nedelišće, dvije zone Slavonski Brod, dvije zone Poličnik, Antunovac te Brtonigla-Comune di Verteneglio). Posebni podaci nisu objavljeni. Podaci su objavljeni na hrvatskom jeziku čime je stranim ulagačima onemogućena informacija o poduzetničkim zonama koje financira Ministarstvo.

Tijekom obavljanja revizije je obavljen uvid u pregled podataka koje su na temelju zakonske obveze jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavile Ministarstvu do konca ožujka 2014. Podatke je dostavilo 85 gradova (204 zone), 130 općina (175 zona), dvije županije (dvije zone) te dvije privatne osobe (dvije zone). Prema objašnjenju Ministarstva, navedeni podaci nisu potvrđeni te do konca obavljanja revizije nisu javno objavljeni.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti kvalitetan informacijski sustav, kojim će se povezati službe u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, komorama i drugim nadležnim institucijama, čime bi se smanjili operativni troškovi i povećala učinkovitost organizacijskog sustava upravljanja poduzetničkim zonama. Također, predlaže, putem okomite informacijske povezanosti (od jedinica lokalne samouprave, županija do nadležnih ministarstava, agencija i drugih potpornih institucija) prikupljati, obrađivati i arhivirati podatke o ulaganjima u opremanje i razvoj poduzetničkih zona te na taj način olakšati uključivanje u provedbu projekata važnih za razvoj poduzetništva.

Na mrežnoj stranici na državnoj razini objaviti sveobuhvatne podatke o potporama za poduzetničke zone, s podacima o središnjem tijelu kao davatelju potpore, imenu odnosno nazivu korisnika, obliku (osobito instrumentu potpore), dodijeljenom iznosu potpore te podatke o površini i vrijednosti darovanih nekretnina. Zbog transparentnosti ulaganja, informacije o potporama je potrebno objavljivati nakon donošenja odluke o dodjeli na način da budu dostupne zainteresiranim javnostima.

OCJENA UČINKOVITOSTI ULAGANJA U RAZVOJ PODUZETNIČKIH ZONA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti ulaganja u razvoj poduzetničkih zona putem nadležnih tijela Republike Hrvatske. Revizija je obavljena u Ministarstvu poduzetništva i obrta, Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

Ciljevi revizije su bili ocijeniti opravdanost ulaganja u izgradnju, opremanje i razvoj poduzetničkih zona, ocijeniti provedbu mjera za poticanje poduzetničkih odnosno gospodarskih aktivnosti, ocijeniti način i postupak darovanja nekretnina potrebnih za razvoj poduzetničkih zona te ocijeniti uspostavu informacijskog sustava poduzetničkih zona.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da ulaganje u razvoj poduzetničkih zona nije dovoljno učinkovito te se nadležnim tijelima daju preporuke za povećanje učinkovitosti razvoja poduzetničkih zona.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Financijski poduprijeti one poduzetničke zone, za koje se procjenom utvrdi mogućnost budućeg poslovanja, uzimajući u obzir raspoređenost i broj poduzetničkih zona na području jedinica lokalne samouprave, u županiji i susjednim županijama. Poticati razvoj poduzetničkih zona na području dvije ili više manjih jedinica lokalne samouprave kako bi se povećala zaposlenost i dostupnost kvalificiranih radnika. (Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije)
- Usklađivati aktivnosti svih državnih tijela koja se bave poduzetničkim zonama, posebno u dijelu nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava odobrenih za razvoj poduzetničkih zona. (Ministarstvo poduzetništva i obrta)
- Postupati u skladu s ugovorima o darovanju. Donositi odluke o dodjeli nekretnina u skladu s Uredbom o darovanju nekretnina u vlasništvu Republike te Strategijom upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2017. (Državni ured za upravljanje državnom imovinom)
- Ustrojiti kvalitetan informacijski sustav, kojim bi se povezale službe u jedinicama lokalne i regionalne samouprave, komorama i drugim nadležnim institucijama. Navedenim bi se smanjili operativni troškovi i povećala učinkovitost organizacijskog sustava upravljanja poduzetničkim zonama. Putem okomite informacijske povezanosti (od jedinica lokalne samouprave, županija do nadležnih ministarstava, agencija i drugih potpornih institucija) prikupljati, obrađivati i arhivirati podatke o ulaganjima u opremanje i razvoj poduzetničkih zona te na taj način olakšati uključivanje u provedbu projekata važnih za razvoj poduzetništva. (Ministarstvo poduzetništva i obrta)

- Na mrežnoj stranici na državnoj razini objaviti sveobuhvatne podatke o potporama za poduzetničke zone, s podacima o središnjem tijelu kao davatelju potpore, imenu odnosno nazivu korisnika, obliku (osobito instrumentu potpore), dodijeljenom iznosu potpore te podatke o površini i vrijednosti darovanih nekretnina. Zbog transparentnosti ulaganja, informacije o potporama je potrebno objavljivati nakon donošenja odluke o dodjeli na način da budu dostupne zainteresiranim javnostima. (Ministarstvo poduzetništva i obrta)
- Za potrebe razvoja poduzetničkih zona povezivati i uključivati sve sudionike odgovorne za razvoj poduzetništva (županije, razvojne agencije, ministarstva, poduzetničke centre, poslovne inkubatore) s ciljem pribavljanja sredstava iz fondova Europske unije. (Ministarstvo poduzetništva i obrta)

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost ulaganja u razvoj poduzetničkih zona na području Republike Hrvatske.

OČITOVANJE SUBJEKATA REVIZIJE

Izvrješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti ulaganja u razvoj poduzetničkih zona putem nadležnih tijela Republike Hrvatske je dostavljeno na očitovanje subjektima revizije (Ministarstvu poduzetništva i obrta, Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom) u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju radi očitovanja na nalaze i preporuke. U nastavku se daju navodi iz očitovanja.

Ministarstvo poduzetništva i obrta u očitovanju navodi da je suglasno s nacrtom Izvrješća jer su navedene činjenice i podaci o ulaganjima u razvoj poduzetničkih zona. Prihvaćaju se preporuke za poboljšanje učinkovitosti razvoja poduzetničkih zona, u dijelu koji se odnosi na djelokrug rada Ministarstva te će se u daljnjem radu Ministarstva posebna pažnja posvetiti provedbi preporuka.

U očitovanju se navodi da se preporuke odnose na financijsko podupiranje onih poduzetničkih zona za koje se procjenom utvrdi mogućnost budućeg poslovanja, te zona na području dvije ili više jedinica lokalne samouprave. Također, preporuke obuhvaćaju usklađivanje aktivnosti svih državnih tijela koja se bave poduzetničkim zonama, posebno u dijelu nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava, ustroj kvalitetnog informacijskog sustava, objavu sveobuhvatnih podataka o potporama za poduzetničke zone na državnoj razini te povezivanje i uključivanje svih sudionika odgovornih za razvoj poduzetništva s ciljem pribavljanja sredstava iz fondova Europske unije.

Ministarstvo je mišljenja kako će provedba preporuka Državnog ureda za reviziju pridonijeti povećanju učinkovitosti ulaganja u razvoj poduzetničkih zona u Republici Hrvatskoj. U cilju provedbe preporuka, Ministarstvo će predložiti izmjene i dopune Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture, kojima će se obvezati i druga tijela državne uprave i institucije na dostavu podataka Ministarstvu vezanih uz potpore i transfere zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poduzetničke zone te također i unaprjeđenje odnosa subjekata poduzetničke infrastrukture i Ministarstva vezano uz dostavu podataka (i dinamiku dostave) koji su sastavni dio Jedinog registra poduzetničke infrastrukture.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije prihvaća preporuke Državnog ureda za reviziju navedene u nacrtu Izvrješća. U očitovanju se navodi da će Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije koordinirati i surađivati s Ministarstvom poduzetništva i obrta u vezi ulaganja sredstava u pojedine poduzetničke zone te nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava odobrenih za razvoj poduzetničkih zona.

Državni ured za upravljanje državnom imovinom u potpunosti prihvaća podatke, zaključke i ocjene navedene u Nacrtu izvrješća. Temeljem prijedloga navedenih u Nacrtu izvrješća, Državni ured za upravljanje državnom imovinom je putem Odjela za nadzor pristupio reviziji do sada zaključenih ugovora o darovanju koji su u evidencijama odnosno arhivi ukinutih prednika: Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, Hrvatskog fonda za privatizaciju i Agencije za upravljanje državnom imovinom. S obzirom da su navedene pravne osobe prestale postojati, obavljena je provjera u Službi za financijsko upravljanje, nabavu i informatičku podršku Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, te je utvrđeno da u poslovnim knjigama ne postoje evidencije o poslovnim zonama. Navodi da su svi ugovori o darovanju sklopljeni od 2004. do 2011., dok se računovodstvena dokumentacija i računovodstvena arhiva AUDI-a nakon prestanka rada, sukladno članku 25. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13), nalazi u posjedu Centra za restrukturiranje i prodaju.

U očitovanju se navodi da će se o rezultatima revizije navedenih ugovora, koje je započeo Odjel za nadzor redovito izvještavati.